

que amat. Leporan, & viūiginem abolet trita cum aceto, & ramentis illita: necnon & canes occidere potest. haftenus Theophrastus . illud insuper non ignorandum est, viscum scilicet, quod Ixiā appellat, in Chamæleonis albi radice nascens, venenum esse mortiferum, cum tamen modica tantum quantitate sumptum somnolentos vigilantes reddat. Quamobrem Cretenses mulieres suarum lubricationum gratia, ne somnum ineani in opere, ex eo tantillum, aut modicum a cœna nullo incommodo assument. Huius plerisque locis meminit Plinius, & de eo nusquam non intellexit, ubi contra sumptum viscum aliquid remedium proutit. *Χαμαλέον λευκός* sic Græcè, Latine verò Chamæleon albus appellatur: Mauritanis, Chamæleon leute, seu Chamælium: Italis, Carlina, & Chamæleon bianco: Hispanis, Cardo pinto: Gallis, Carline: Boemis pipauua bjla. At plan ta, que *Χαμαλέον μέλας* Græcis, Chamæleon niger Latinis vocatur: Arabibus, Chamæleon melamos: Italis, Chamæleone nero: Germanis Eber wurz: Hispanis, Cardo pinto: Gallicis, Charbonette: Boemis pipauua cerna. Nomina

10

CHAMAELEON NIGER ALTER.

Figura 2. v. d. 109

CROCODILIVM. CAP. X.

Crocodilium chamæleontis nigri figuram habet. Nascitur in syluosis, radice longa, leui, aliquantulum lata, odore, vt nasturtij, acuto. Feruefacta in aqua, & pota radix, sanguinem copiosum per nares pellit. datur lienosis, eos euidenter adiuans. Semen ei rotundum inest. duplex vi scutum; quod sicut vi vrinam ciet.

αμα. χαμαλέον
μελας. χαμαλέον
μελας. χαμαλέον
μελας. χαμαλέον

b 4 Sunt

Crocodilij
consideratio.
Opinio explo-
sa.

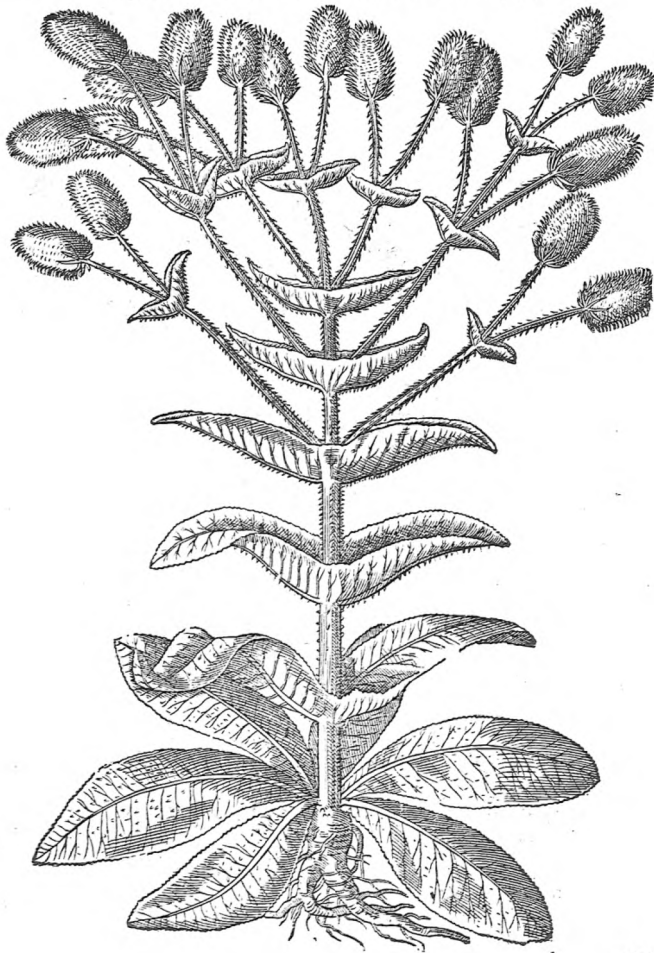
Sunt qui velint, Carlinam vulgò vocatam, eam inquam, quæ caulem profert, legitimum esse Crocodilium. Sed eorum opi-
nio mihi quidem nullo modo satisfacere potest. Siquidem (vt præcedenti capite retulimus) Carlina, quæ caulem emittit,
ad eò omnibus in vniuersum notis chamæleontem nigrum representat, vt vix inquam persuaderi possim, eam esse Crocodi-
lium: præsertim cum factò periculo ipsè sanè viribus careat quibus Crocodilium præstare scribunt. nempe quòd radicis deco-
ctum potum sanguinem per nares copiosum trahat. Adde quòd Crocodilio radix sit longa, leuis, aliquantulum lata, & odo-
re, vt nasturtij, acuto. Illi verò Carlinæ generi crassa, nigra, densa, exesca: non autem lata, nec leuis, nec nasturtij odorem
spirans. Non astant alij, qui Eryngium maritimum Crocodilium existiment. Verùm cum illud in litioribus maris nascatur, cha-
maleonti nigro sit ab simile, nec sanguinem è navibus eliciat: Crocodilium verò proveniat in syluosis, compluribus alijs recla-
mantibus notis, ipsè etiam haudquaquam ad stipulari possim. O quam magnificerent medici Crocodilium, si in Italia nasce-
retur, vbi tamen hæcenus ipsum videre non licuit, cum eius radicis decoctum tanta sit facultate præditum, vt potu tantum
sanguinem copiosum per nares pellat. Crocodilij meminit Plinius libr. 27. cap. 8. non tamen plura tradidit, quam Diosco-
rides, à quo illa omnia accepisse videtur: quanquam in hoc ab eo dissentit, quòd Crocodilium in sabuleis nasci prodiderit,
cum tamen in syluosis nasci scribat Dioscorides. Huius facultates libr. 8. simplicium medicamentorum memoria prodidit
Galenus, sic inquires. Crocodilij semen acre est, atque odoratum, vrinam, mensesque ciens. Itaque facultatem habuerit ca-
lidam, aëgerentem, & exiccantem. Succus tum caulis, tum seminis, vt quæ similes sint facultatis, nephriticis adiuvant. Ra-
dix pectoris excretionibus valenter conducit, minus quidem quam semen acris, non tamen minus amara. Trahit verò etiã
per nares sanguinem. Quod expresserunt Græci, Latini quoque Crocodilium dicunt: Itali, Crocodilio.

Alia opinio
reprobata.

Crocodilij vi-
res ex Gal.

Nomina.

LABRUM VENERIS, SIVE DIPSACVS.

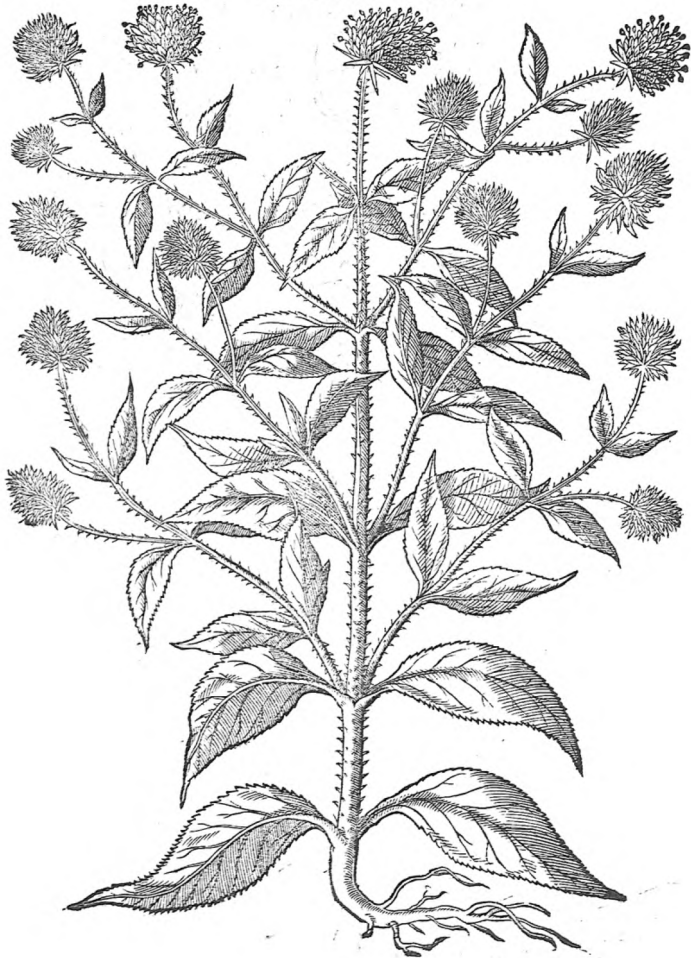
Virga pasto-
ris duplex.

piscatoribus hamo affigendus maxime expetitus: & si Marcellus Dioscoridis interpres, & commentator, vermiculum hunc nunquam sibi compertum fuisse scribat. *Diplacus* officinis, & herbariorum vulgo *Virga pastoris* maior nominatur. Quippe minorem etiam illius emulam ostendunt: quarquam non adeo siliato caule, ac siliis horrido consistit, folijs item infirmo vibus sit, & capitibus multo minoribus, ut quae olivae magnitudinem non excedant. Sunt autem huius capitula tenuibus capitulis veserta, ita ut sericis viridis colore infectis floccis similia videantur. Caterum animaduertendum est, neutrum *Diplaci* genus, quod tum Serapioni, tum Auicenna describitur, esse *Virgam pastoris*. Quoadquidem ipsi, quantum ex eorum scriptis colligere potui, *Pastoris virgam* nil aliud esse putarem, quam polygonum, cuius tam feminis, quam maris historiam lib. quarto tradidit Dioscorides. Quapropter illud mihi semper persuasum velim, quod non à Mauritani *Diplaco Virga pastoris* nomen inditum sit, sed à piscarijs istis, qui suis potius paniculis, quam ceteris castigatis, & probatissimis scriptorum nomenclaturis, foem praeficare conueniunt. Namque Matthius ille Syluaticus panicularum auctor, *Diplacum Virgam pastoris* appellat: qui tamen in grauiorem errorem lapsus, *Diplacum* ipsum cum *polygono* turpiter confusit, utpote qui illud assequi non potuerit, quod Arabum *Pastoris virga*, esset Dioscoridis *polygonum*, non autem *Diplacus*: qui quidem tantum à *polygono* differt, quantum lepores ab visis. *Diplaci* meminit Galenus lib. 6. simi^l. medic. his paucis: *Diplaci* sive radix secundo ordine exiccatoria est, habetque nonnihil abstersiuium. Planta, quae Graecis *Μάξας*, Latinis *Labrum Venere* nominatur: Mauritani, *Dihyaces*: Italici, *Cardo*, & *Dissaco*: Germanici, *Kartenästel*, *Garden kraut*, & *Buobesirel*, & *Vueber karten*: Hispanici, *Cardencha*, *Cardo penteador*: Gallis, *Cardon à carder*, & *Verge à bergier*: Boemici *Stietka* Polonicis: *Szczotki*.

Syluatici hal-
lucinatio.

Diplaci vires
ex Galeno.
Nomina.

VIRGA PASTORIS.

Ἰσπίδα λευκή.

SPINA ALBA.

CAP. XII.

Spina alba nascitur in montibus, & syluosis. Folia fert albi chamaeleonis, angustiora, candidiora, aliquantum hispida, & aculeata: caulem supra bina cubita altum, pollicari aut ampliore crassitudine, albicantem, intus cauum; in cacumine capitulum inest spinosum, echini marini aemulū, sed minus, & oblongum; flores purpurei, in quibus semen, ceu enicum, sed rotundius. Huius radix pota coeliacis, stomachicis, & ijs, qui cruenta extussunt, efficax est: urinam citius: umoribus illinitur. Decoctio eius detes in dolore collui prodest. Epotum semen conuulsis infantibus, & à serpente demorsis auxiliatur. Gestatum pro amuleto serpentes abigere traditur.

¹⁰ Spinam albam septisarij Arabas (ut plerunque solent) imitati, Bedeguar appellant. Sed non parua inter hos, & medicos vitur contentio, quoniam in aculeatarum genere, quas plurimas genuit natura, Spina alba legitime, non omnibus ascripulantibus, appellari possit. Verum etsi tantam licentiam transigere nequeant; interim tamen pro Spina alba alij alius her-
Spinæ albæ confid.

SPINA ALBA.

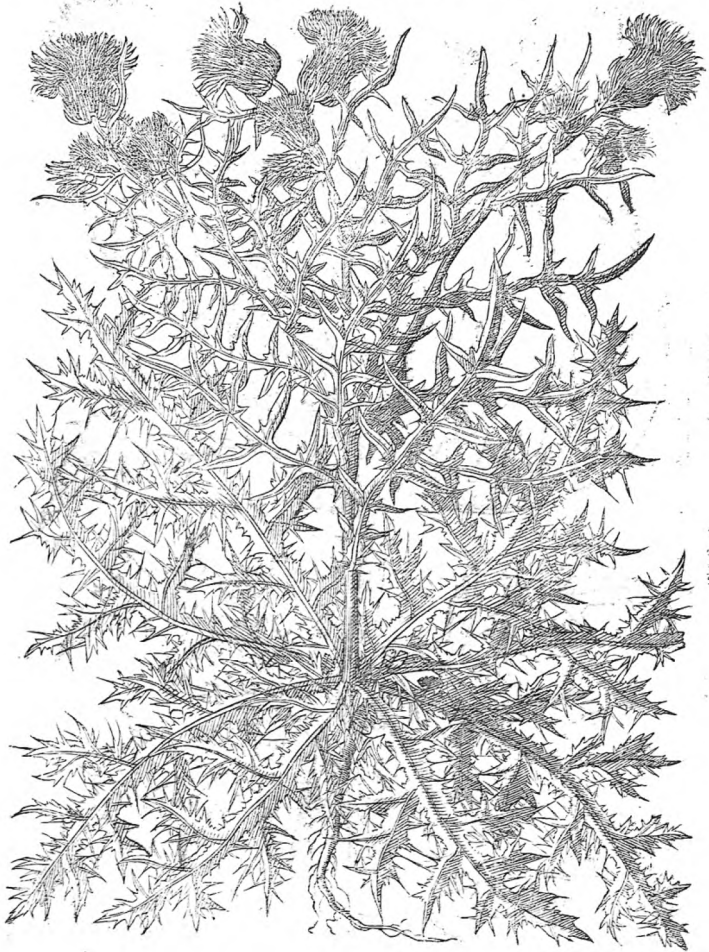
b. 22

bas ostentant, & quisque suam veram existimat. Quandoquidem sunt eorum complures, qui sibi certò persuadent, Spinam
 albam eam aculeatam herbam esse, quam aliqui Cardium benedictum vocant, alii vero vulgò herba Turca. Sunt alii, qui Car-
 linam vocant, id est album chamaleontem, Spinam albam esse contendunt. Inter quos invenio monachos, qui in Mesu-
 scrijserunt, quorum sententiam, superioris in chamaleontis virisque mentione, ut falsam reprobauius. Sunt præterea, qui
 Spinam albam esse ve'nt echinatam Cardium illum, & Spinis rigentem, qui Hetrusis in lacte cogendo coaguli vicem explet.
 Non desunt insuper qui vnam, vel alteram sylvestrem, ac spinis horrentem plantam, pro Spina alba nullo discrimine acci-
 piant. Quò sit, ut omnes y nullo veritatis lumine ducti, in huiusmodi tenebris oberrent. Errat, meo quidem iudicio, hac in
 re Leonarvus Fuchsius, atatis nostræ medicus aliqui clarissimus: qui ppe qui ultimo suorum paradoxorum capite, Spinam al-
 bam eam aculeatam herbam appellat, quæ omnium in vniuersum aculeatarum plantarum generum amplissimis constat fo-
 lio, late hinc se spargentibus, ac crebris, albisque seu lacteis tota conspersa maculis. Vnde apud quosdam Lactaria herba no-
 men adiungitur, etsi à quàm plurimis, præsertim multisculis, Cardius dicitur Marti dicitur. Hæc incitatur inquam, pace eius
 dixim, eo quod non animaduertit, hanc folijs albi chamaleonis triplo, quadruploque maioribus, in campestris plantis na-
 sei, ut nostra testatur Hetruria, vbi passim ferè frequens nascitur, non autem in montibus, ac syluis, vbi Spina alba Dioscori-
 dis testimonio prosernit. Legitimam Spinam albam, cuius hic primo loco imaginem expressimus, misit ad me Patavio Iacobus

Fuchs. lapsus.

10

SPINA ALBA ALTERA.

Antonius

*Ananias Curtius, rei plantariae admodum studiosus, quae nobis omnibus gentinam representat. Siquidem solus est alio the-
 melconi similibus, angustioribus tamen, ac candidioribus, subnitatis, spinis rigentibus: caule vero licheni ali, pilicari, vel
 ampliore crassitudine, subalbo, & manini cuius cacumine eebnis subalbidus infidet, sed minor, & oblongior, purpureis
 floribus, & fenne cinco simili. Hinc planè descriptioni, quae etiam Dioscoridis est, adscripulantur frequentissime p. n. u. s.
 quae suis eebnis, ac spinis rigentes, in excelsum Arabie vallis montibus lericis, abiegnis, & piceis sylvis referuntur
 lulo nense videntur. Quae propter, quae ad eos pertinent, sicuti agunt seplasiarij, videntur, sicuti in planitie, & conall-
 bus Spinam albam pronantur, sed in montibus: quorum si quandoque tuu cacumina, tum spinas adie tui: auhantur, p. u.
 cill dubio non magno etiam labore ipsam mancipentur. Haec enim non modo seplasiarij maxime condant, vt legitimum
 Spinam albam Juis capitibus medicamentis immiscant: vt ibi & eorum errorem deprehendunt (in hoc etiam Ruellius
 versatur) qui sibi peruadent, Spinam albam illud esse cardui genus, quod a Tuscis, eo quod (vt paulo ante diximus) coaguli vi-
 cem praestet, vulgo vocatur Presfura, quodq; nos solum esse putamus. Est & Altera aculeata planta, cuius hic quo-
 quae imago secundo loco videntur, quam quidam Spinam albam esse censent, sed plura in hac desiderantur. Error autem is fa-
 cile deprehenditur, si illud aenotae viderint, quod aculeata haec planta in hortis passim ferat, solus alio champeleis sa-
 ge maioribus, & capitula ferat, quae nauium eebnum non parum excedat. Commisit ius Spinam albam, ac etiam
 Arabiam, quarum alteram suu idiomate Bedegran, alteram vero Suedha appellauit, Mesopotamiam vocato, quem mi-
 ris laudibus extulit ad diuersas febres finendas, ad eas praesertim, quibus naturalia viscera, nempe ventriculus, & icter
 imbecillia sint reddita: & ubi a sua naturali tempore recesserit. Cuius tamen sententia non parum refutatur Musa Petra-
 ricius: quippe qui longo sermone contendat, nec Arabiam, nec albam spinam i hoc syrupo adscribendam esse, quod vt
 adstrictoria vi polleat, quae (vt ipse ait) syrupo huius intentionibus admodum repugnat: cum ad diuersas obstructions tam-
 harum referandas, semper huius apud meos fuerit usus. Quae in re non solum ostendit Musae auctoritas: non tamen non persequi-
 sed nec etiam in hoc (pace utriusque clarissimi dixerim) exactam etiam rationem non vobis rationem calluisse. Nam cum
 Meses syrupo hunc composuisset ad illas curandas febres, quibus naturalia viscera imbecillia sunt reddita, optima com-
 ponenda methodo tam Spinam albam, quam Arabiam illi inseruit, vt quae adstrictoria vi, qua pullent, languida illa, ac
 infirma membra, plurimum reborarent. quibus incommodis solent periri, ac docti medici vsque medicamentum occurrere & quo-
 odendae: sicut haec Musa sententia. Quin nec illud consilium eius seplasiarij accipiendum putauerim, quod ipse alba, & Ara-
 bica loco, silicis radicea, ac sabinae folia huius syrupo substituere possint, & debeant, ut magis quae magis tum uasa, tum
 viscera laxet. Quippe quod sit tantum laxandi, ac referandi facultate hoc medicamentum debuisse esse praedictum, non modo
 harum spinarum radicibus carere debebat, sed etiam robor, lentissima resina, & indica nardo, & malabathropoli: cum
 tamen haec omnia maturè, diligenterque examinata, non sine methico, vt quae robur his visceribus allatura sint, ab ipso
 huius syrupo fuerint admixta, nec sicut natura diuturna febre imbecillia facta, & arelaxantibus, ac admodum referantibus
 medicamentis vexata, totam humorum molem alui profusiuè ob contentis facultatis amissum robur, tanquam viribus
 omnibus destituta ad mortem vsque demitteret. Memini Spinam albam Galenus lib. 6. simplicium medicamentorum, sic in-
 quirit. Spinae albae radix desiccatoria est, & moxice adstringens. Quamobrem & caliacos, & stomachicos iuuat, & sanguinis
 reiectiones cohibet, & oedemata illa contrahit, ac dentibus dolentibus prodest, si decocto eius colluantur. Semen tenuis est
 sentie & calidae facultatis est. Itaque potum vsque conuelluntur, conuenit. Quae planta Arabice dicitur. Graecè, Spina alba
 Latine dicitur: Arabice, Bedegran: Italicè, Spina bianca.*

Quorundam error.

Brafacoli ca- lumnia contra Mictum.

Spinae albae uires ex Gal.

Nomina.

Αραβία ἀπελευθ. SPINA ARABICA CAP. XIII.

40 **A**rabiam spinam natura albae spinae simile esse constat. Ipsa siquidem stringit. Ad sanguinis re-
 iectiones, mensium abundantiam, ceterasque fluxiones radix etiamnum ualet. Prouenit in a-
 speris.

a potis fandi uires.

Erasse eos nimium crediderim, qui sibi persuaserunt, Arabiam spinam, cuius hic memini Dioscorides, eam aculea-
 tam Arabie esse arborem, quam Acaiam vocant. Cuius erroris illud in primis indicium est, quod nusquam consue-
 nerit Dioscorides alicuius stirpis historiam diuersis capitibus repetere, nec etiam arboribus herbis commixcere. Nam cum longa
 historia Acaiam arborem, quae etiam Aegyptia spina uocatur, primo libro inter arbores descripsit, absurdum quidem ui-
 deretur, si eandem praeter morem hic inter aculeatas herbas repereret. Ad hoc indicium, & illa ratio accedit, quod si seor-
 sum harum plantarum historiam tradidit Dioscorides, diuersas quoque plantas esse necesse est. Quamobrem non parum Ru-
 ellius hallucinatus deprehenditur, quod non animaduertit, in sua huius Arabicae spinae mentione, Dioscoridem hoc loco ac-
 leatam quamdam Arabiam herbam albam spinam in uinerisum emulam intellexisse, non autem (ut ipse putat) acaiam nunc
 patam. Quae in re non satis vixim hunc admittari possunt. quippe qui non modo & Graecis, & Latinis literis sit habitus per-
 tissimus, ac inter eos, qui haec nostra aetate de stirpium historia scripsere, facile princeps: sed qui etiam Pliny historia fuerit
 studiosissimus: quem tamen si accuratus perlegisset, ac sequi uoluisset, nunquam arbitror in eius errorem incidisset. Quan-
 doquidem Plinius lib. 24. cap. 12. alteram ab altera separauit: Et primo huius, de qua agimus, mentionem faciens, sic
 inquit. Spinae Arabicae laudes in odorum loco diximus: & ipsa spissat, stringitque distillationes omnes, & sanguinis excreta-
 tiones, mensuramque abundantiam, etiamnum radice ualentior. Quae a Dioscoride uerboresum transiisse perspicuum est. Max
 memini Arabie arboris spinas, quae in arborem assurgit, his uerbis. Est & Acaia spina. Fit in Aegypto alba, nigra, &
 arbore inter uiridi, sed longe melior est prioribus. Eiusdem meminit etiam lib. 13. cap. 9. postquam Perse arboris materiam
 miris laudibus commendauit, ubi haec habet. Nec minus Aegyptia spina celebratur in eodem genere, dumtaxat etiam, quoni-
 am incorrupta etiam in aquis durat: canada uero facile putrescit. Quibus ex locis palam est, non uerè credidisse Plinium,
 unam tantum Arabiam, uel Aegyptiam esse spinam, quantum Ruellius non ita rem accepit. Qui item Galui sententiam
 hac in re non animaduertisse uidetur: siquidem Galenus lib. 6. simplicium medicamentorum ita scribit. Spinae Arabicae rade
 profusum muliebri iuuat, & alia quae cumque quibus auxilio est, quae apud nos nascitur spina: sed est caecus tamen om-
 nia uisum tum radix, tum fructus ipsius. Hic uero & columella prodest, & us, quae in se uiscera sunt: tum uiscera ad cicat-
 rizationem dicit, medicamentum habens, & non molestam adstrictorem. haec Galenus: Qui ut has plantas diuersas habuit, etiam
 seorsum de earum uiribus differuit, planta Arabice dicitur. Graecis dicitur, Spina Arabica: Latinis pariter & Italis appellatur:
 Maturianis, Suedha.

Ruellij hallu- cinatio.

Spinae Arabi- cae uires ex Gal.

Σελινύδιον.

CARDVVS.

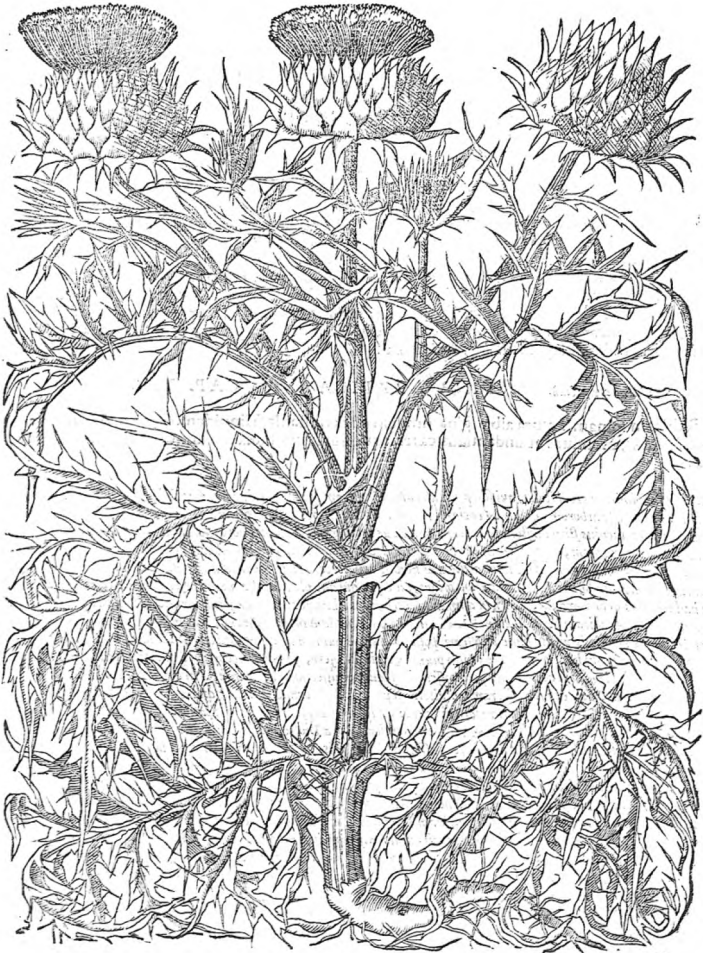
CAP. XIII.

† Οὐβ. μετα-
 ζῶ χειμῶνι
 οὐτε αὐ. τῆς
 ἰσθμῆς ἀκα-
 θῆς, ἢ ἰσθμῆ-
 ς ἡμαλεόνε,
 & ἄλλαν ἰπ-
 νῆαν,
 a Καρμυδῶν
 ἰσθμῆς, ἢ αὐ-
 τῆς ἰσθμῆς, ἢ ἰ-
 σθμῆς, ἢ ἰσθμῆ-
 ς ἡμαλεόνε,
 & ἄλλαν ἰπ-
 νῆαν,
 a Καρμυδῶν
 ἰσθμῆς, ἢ αὐ-
 τῆς ἰσθμῆς, ἢ ἰ-
 σθμῆς, ἢ ἰσθμῆ-
 ς ἡμαλεόνε,
 & ἄλλαν ἰπ-
 νῆαν.

Carduus, Græci icolymon uocant ꝑ, folia chameleonis habet, & alba spina, nigriora, & crassio-
 ra, caulem longum edit, foliosum, capite spinoso, radice nigra, & crassa. Quæ illita graueolen-
 tiam alarum, tonusque corporis emendat, item sidereocta in uino bibatur, copiosam autem urinam,
 scædamque expellit. Hæc ubi recens tenerescit, in olea, & sparagi modo tranfit.

Et si minus tantum Cardui breuiter etiam hoc loco meminerit Dioscorides; Theophrasto tamen, Plinio, ac alijs probatis au-
 thoribus, plura Cardui ge. era traduntur. Verum ut primum de his, qui natura cultrice sponte proueniunt, sermo fiat,
 iure sane conuenit, quod eorum diuersa sunt genera: quorum tamen nomina propria, quod sciam, non habeantur. Atqui
 Plinio lib. 20. cap. 23. duo tantum eorum genera prociuntur: unum fruticosius statim a terra: alterum uerò vnicaule, &
 crassius. Sanctorum autem, qui tum in agris seruntur, multiplex est genus. Horum principem locum tenent, qui He-
 beruensis vulgò uocantur Cardoni. Nanque y diligenti cultura adeo teneri, fragiles, albiq; euadunt, ut magno qui-
 dem apparatu, secundis cœnis pro bellarijs cum iule, & pipere expetantur. Quò argumento ductus, equidem putauerim de

CARDVVS, SIVE CINARA ACVLEATA.

his verba fecisse Theophrastum lib. 6. cap. 4. de plantarum historia, cum ita scribit. *Que autem Cactus nomenclata est, in Sicilia tantum nascitur, Græcie nusquam habetur sui generis planta: hæc enim statim ab radice caules repentes in terram mittit, folio lato, atque spinoso. Caules hos cactos appellant. de squamati cibo idonei sunt, paulo amaricantes: & reseruari hos aqua salsa conditos consueverunt.* hæc Theophrastus, *Nigrates, quibus ubique nunc Hetruria scætet, eò ex Neapoli allati fuerunt, Neapolim uerò (ut audio) ex Sicilia.* Quapropter nostri cum hoc Theophrasti genere maxime conuenire videntur, quòd scripserit, *Cactum Sicilia peculiarem esse plantam.* Continentur præterea in Carduorum genere etiam ii, quos in Italia Hetruscum vulgus appellat *Carcioffi*, alijs uerò mihi *Archibocchi* dicuntur. quorum item meminit Theophrastus eodem loco, cum subdit. *alius uerò caulem erectum producit, quem pternicem uocant.* Is quoque cibus aptus excrescit, sed reseruari non patitur. *Fructus, in quo semen, echinata specie est.* Verùm exemplis lanuginosis seminibus, is quoque uescendus relinquatur, & cerebro palmis similis est. hæc uenit Theophrastus. *Qui pro palma cerebro illud, quantum equidem reor, intelligit, quòd Galenus encephalon pluribus in locis appellari tradidit, & quòd nunc corrupta uoce Neapolitanis, & siculis uulgo uocatur Cefagione, de quo lib. primo in Bdelij mentione abundè differimus.* Carduorum autem, quos uulgo *Carcioffi* uocari diximus, nobis plura sunt genera, uaria capitum forma distincta. Si quidem profertur omnes echinata ca-

Cardui Carcioffi.

CARDVVS SIVE CINARA NON ACVLEATA.

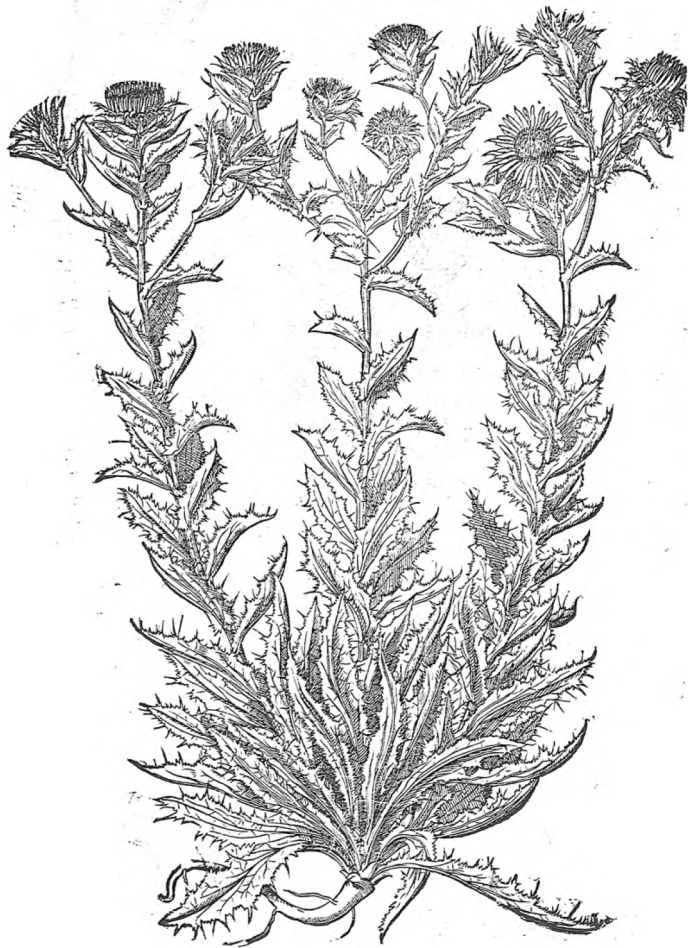
pitula.

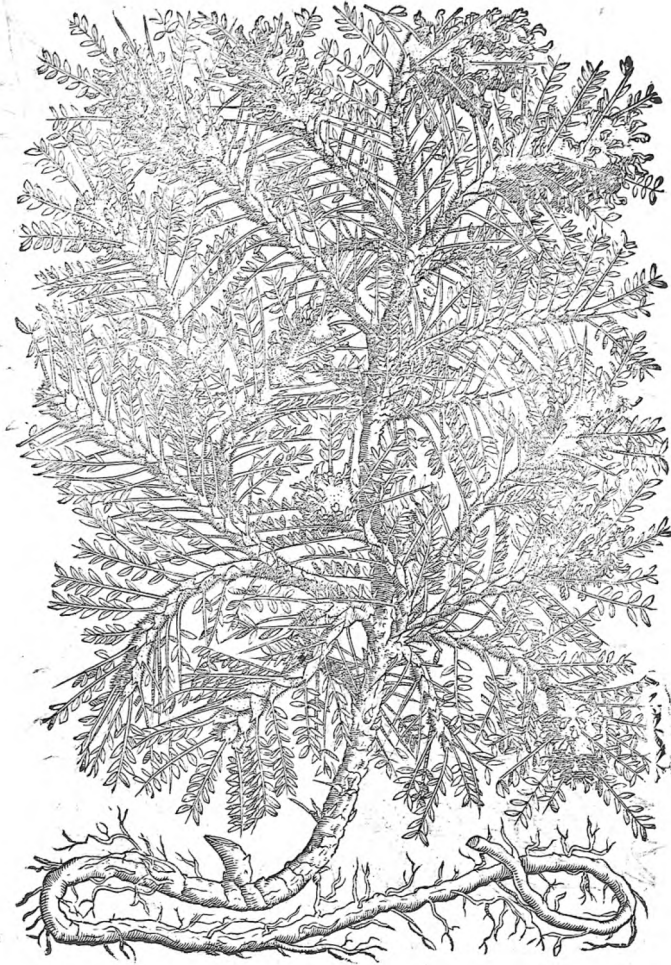
pitula, sed aliqui spinis sterisum vesicicentibus conflant, alij vero ad terram versis, nonnulli etiam tam in folijs, quam in fructu aculeis uacant, ob idq; ceteris in cibus praeslant. Sicut praeterea in hoc pessimo genere, quibus ecloni in longum fastigientur, quibus vero in globum extuberent, debijcentibus in altero squamatis spicis, in altero isdem squamatis, veluti corticosis unguibus in rimum compactis, & coagmentatis, nucis pineae instar. Spinis carebunt, ut boriorum cultores testantur, Cardiorum cepitula, si priusquam seratur semen, acuminata eius latera retundantur. Sine aculeis etiam nascuntur, si delibratis lactuca radicibus, & dissectis semina integra condantur. Pnde illud facile potuit factum esse, ut ij, qui aculeis non rigent, humano cultu mitiores euaserint, cum natura Cardiorum omne genus spinis uacare nequeat. Radicum decoctum potum hyocephicos, & ictericos sanat. Echini nondum florescentis pulpa, & carnum iure decocta, pro bellarijs utitur, una cum sale & pipere, & qui ueneri indulgent, galangam quoque addunt. Itali raro decoquunt, sed echinata capita cruda cum sale uorant. Cardui meminit Galenus lib. 8. simplicium medicamentorum: nec tamen plura de eius uiribus tradidit, quam fecerit Dioscorides. Sed de temperamento differens, ei caliditatis secundum ordinem completum, aut tertium incipientem; siccitatis uero secundum assignauit. & lib. 11. de alimentorij facultatibus, Cardium Cinarum appellauit, ac alimentum, quod corpori praebet, merito damnauit, quod melancholicum succum generet. Σελινος ea planta est Graeci, quae Latinis Carduus, Cinarus, & Strobilus nomenatur: Arabibus, Razos, Harxos, sive Sacolomas: Italis, Carado, & Carciofo: Germanis, Strobildorn: Hispanis, Cardo de conet, seu Cardos: Gallis, Artichault, & Charchioppe.

Cardui uires
ex Gal.

Nomina.

CARDVVS VVLGARIS.

Ποτήριον.

POTERIVM.

CAP. XV.

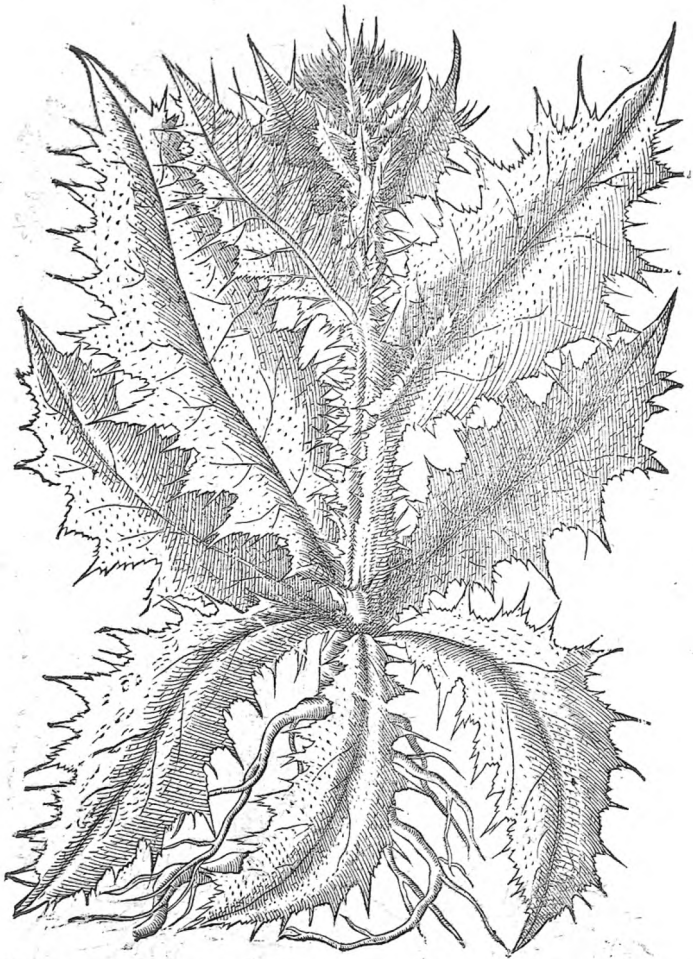
60

Poterium, lones neurada uocant^a, largè fruticat, cortice obductum tenui, spinis horridum, lanugine spissa, ramulis longis, mollibus, lentis, tenuibus, tragacanthæ proximis: foliis paruis, retundis: flore exiguo, cardid coloris: femine nullius usus, sed gustu acuro, & odorato. Nascitur in^b aquosis, & collibus. Radices demittit binum, tertiumve cubitorum, neruofas, & firmas: quæ proximè terram faciunt, dant succum gummi similem. Tula: præcisus neruis, & vulneribus glutinandis illinuntur. Decoctum quoque eius neruorum affectibus prodest.

^a Neur. Nea
vires huius
pote: tamet
mum: Sed
Cyt. b. h. uos
p. h. ac.
i. C. h. d. u.
ad h. u. a. c.
d. h. u. s.

Poterium adeò Tragacantha proximum habetur, ut illi omnibus suis notis congener esse videatur. Peculiariter autem supremos ramos habet in vertice extuberantes, & tenui la uigine obductos, quod in Tragacantha non uisitur. Plantam itaque quam hic pro Poterio appinximus, misit ad me Constantinopoli Clarissimus Augerius de Eusebe Cæsaris Ferdinandi Orator apud Sulemanum Turcarum Imperatorem. Sed hic nobis admodum mirari subit Lanum Cernarium, mio talia.

Peterij confi-
deratio.
Cernarij opi-
nio talia.

Poterij vires
ex Cal.

Nomiaa.

virum alioqui atatis nostre insignem, quod primum sylvestrem Poterium esse crediderit. Quae certe sententia, ut est meo iudicio alius a; ita non immerito a Fuchio medico clarissimo refellitur. De Poterio scripsit Galenus lib. 8. de sim. medic. facul. his verbis. *Nervus, quidam Poterium vocant. Desiccandi absq; mofu facultatem possidet, adeo ut & nervos incisos glutinare credatur.* Radices eius potissimum sunt eiusmodi: quin & decoctum earum quidam exhibent ijs, quibus affectus sunt nervi. Id Graeci *ακανθιον*, quod item Poterium Latini vocant: Itali Poterio.

Acanthium

ACANTHIVM.

CAP. XVI.

70

Acanthium albae spinae simile, foliis aculeatis per extremitates, † & lanugine araneosa obductis. ex qua collecta, & neta, vestes bombycinis similes texunt. Folia, vel radices ad remedia opisthotomi bibuntur.

Acanthij con
fideant.

Quorundam
errore

SI Planta in Italia nascitur, quae legitimum *Acanthium* representet, haec profecto, cuius hic imaginem expressimus, *Acanthium* mihi recte representare videtur. Siquidem folijs est & albae spinae per extremitates aculeatis, & araneosa lanugine obductis. Id quod non nobis tantum opinionem auxit, sed alijs quoque rei plantariae studiosis. Versantur magno in errore qui pro *Acanthio* quandam *Cardui montani* speciem, eodem lanugine quadam obducto, demonstrant. Nam praeterquam

ONONIS.

Pulvere diutaxat pluribus mensibus sumpto carnosam ramiem absumpsit & sanatus est: licet a medicis nullo alio medicamento, quam sola sectione, usitione; hunc curari posse antea statutum esset. Eradantur radices pulvere callosi, ac indurati in cerum margines. Decoquitur eadem ex posca utiliter ad dentium dolores; mulcet enim bos, ubi iure os collatur, et praesertim ubi pituita redundet. Sunt qui putent sanari haemorrhidas epoto tantum radicem decocto. Ceterum id, ut mihi compertum est, praestat potum summo pere ad Iocmoris, & usorum infarctus. It e radice aqua, qua pota non solum calculosus expedit renes, & urinam provocat, sed etiam vesicam, & eius ceruicem glutinosi excrementis obsessam expedit. Sumuntur Corticum: ecentium, radicum librae quatuor. Haec minutim concisa in vini Cretici libris octo macerantur. Deinde nitreo alembico in aqua calentis balnei collocato elicitur aqua, qua in praescriptis affectibus plurimum praestat, pota semilibrae pondere. Aronidis vires descripsit Galenus libro 8. simplicium medicamentorum, sic inquit. Ononis radicem habet tertio quadrantes ordine ex cassia centem. Cortex eius maxime est utilis, habens quippiam & absterforium, & incisorium. Proinde non tantum urinas provocat; sed & lapides confringit. Eadem facilitate & crusta cito cetrabit. Vtuntur porro ea quoque & ad dentium dolores, in oxycrato decoquentes, & collui decocto iud. nres.

Anonidis vires ex Gal.

Nomina.

Huic plantæ nomen Græcum est, *ἀνώνη*, & *ώνη*; Latînum item, *Anonis*, & *Ononis*; Italicum, *Anonide*; Germanicum, *Hauwechel*, & *Stalkkraut*; Hispanicum, *Catillos*, & *Gatillos*; Gallicum, *Bugraues*, & *Burgrundes*; Boenicum *Geblicke*; Polonicum *T glicca*, siue *liſi ogon*.

Adnaxarda.

LEVCACANTHA.

CAP. XIX.

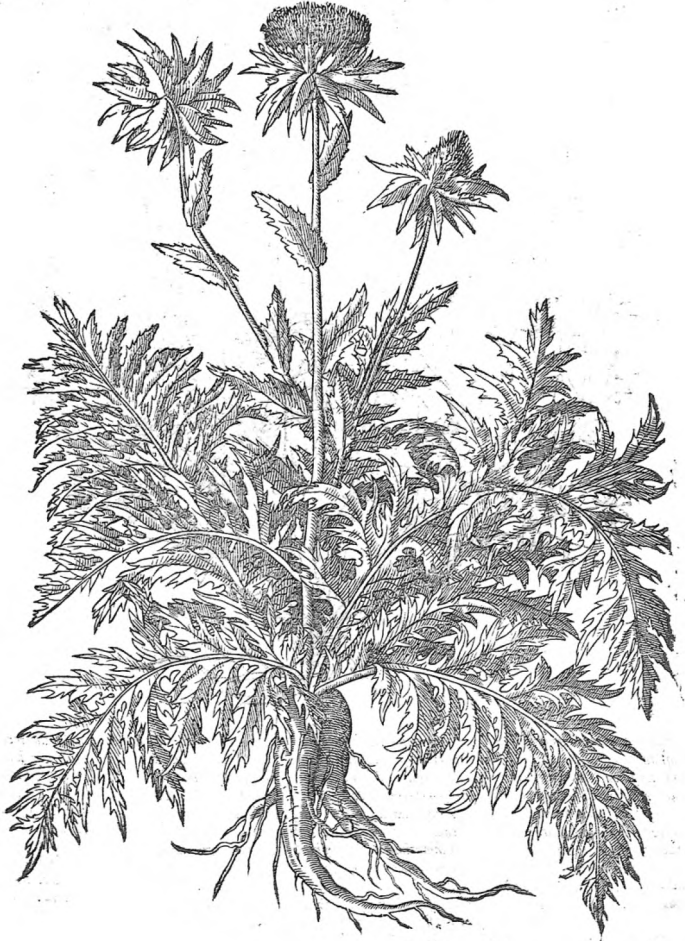
a Meum. *gr.*
rad. ipepus.
 i. amarain ual
 de.

L Eucacanta, prædita est radice cyperi^a ualida, & amara. Quæ manducata dolorem dentium sedat; ueteri laterum dolori, atque ischiadicis prodest, decocto cyathis tribus ex uino potio. Eadem ruptis, & conuulsis medetur. Radicis epotus succus eisdem præbet effectus.

Leucacanthæ
 consideratio.

I N manifesto errore uersantur, qui sentiunt, *Leucacantham*, hoc est, *albam spinam*, de cuius historia, & uirtute hoc capite act. itur, ab *Acantha leuce*, id est, *spina alba*, de qua paulo superius differimus, nullo pacto differre. Quia in sententia, uel potius errore, fuisse nonnulli ex recentioribus, aliqui rei barbaria periti, in quorū etiam numero *Ruellius* fuisse ex eo maxi-

CARDVVS LACTEVS.

quod deprel tenditur, quod cum debuisse, more suo, post Anonidis tractationem: cuius titulo spinæ albæ quoque admixcerat, quâ tamen non nominasse rectius forte erat, eiusdem albæ spinæ historiam referre, ex industria eam s'perari præterit. Nam cum existimasset, alteram ab altera non distinguî, non opus esse indicavit, eamque historiam in Alba spinâ repetere, quam antea in Spine albæ mentione tradiderat. Quod tamen in loco ab errore vindicari non potest: quippe quoniam post quàm spinæ albæ præparatio adhibetur, alteram cum nominis spinam subdidit, quæ cum in arbutum inique aculeis Marturiani affragat, sepius extrinendis viscibus nostratibus maxime expetitur. Non tamen ob id delatit ipse hanc esse Leucacantham: sed librico quocumque lapsu, quasi sui ipsius, & cuius spinæ albæ mentionem faceret, et in capitis calce aculeate illius arbutus, aculeis quibus (in falor) canalicis est Dioscoridis Rhannus, omnes tribuit facultates, & quibus legitima spinæ albæ a Dioscoride intermittere. Qui quidem Ruelly error omnibus videtur esse, quàm ut plurimum refecti possunt. Quod autem differant tempore: Acacanthæ leuce, & Leucacanthæ, non modo Dioscorides inter cæteros simplicium medicamentorum scriptores facile præcipit oblitus: sed Galenus etiam, & Paulus, qui præterquam quod alteram ab altera diversis capitibus distinxerunt, eorum singularem diffinitionibus facultatibus præcitant esse tradiderunt. Quorum sit, ut sic scribitur Plinius: nam de Acacanthæ leuce differtur lib. 24. cap. 12. sic inquit. Spinæ albæ semen contra febris, febrium auxiliatur. Corona ex ea impoita capitis dolores minuit. Sed nunc longe alias ab his Leucacanthæ idem retulit lib. 22. cap. 16. ubi sic habet. Leucacantham alij phyllon, alij ychiada, alij polygenaton appellat, radice cyperi, quæ commanêcata dentium dolorem sedat. Item laterum, & lumborum (ut Hieronimus) ut semine potio drachmis octo, aut succo. Eadem ruptis, conulescens medetur. hæc Plinius. Quæ quidem iudicij cõbuerat Ruellyis, aliqui Pliniam historiam indioscoridis: aut certe Hieronolao edidisse non eodidisse, à quo (est nonquam illam) inter integra quandoque capitata, imò (pace eius dixerim) integrum fore scripturum opus, ita ut in omnibus illud suum fecisse videretur. Si quidem Hieronolao, cum in Leucacanthæ, tum alias sepe numero commemorat in suo Corollario, hanc ab acanthæ leuce differre. Porro illud etiam nobis silentio non dissimulandum, ut in genere quod scutimus de simplicibus dicamus, quod Leucacanthæ herba est, non autem arbutus, ita sepius conficiendis idonea, ut falsò, mea quidem sententia, Mistra Brasavolus suo de syrups, libello in eupatori syrupo exilimavit. Nam hoc loco de herbis tantum, & non de arbutus scribit Dioscoridis, qui nimirum in simpium historia peritissimus, arbutulam illam suam à libro primo inter Rhannum genera descripsit, & sub cancio, ut puto, complexus est. Ceterum cum nec Leucosides, nec Plinius tradant, quibus foliis, quo caule, flore, ac semine Leucacanthæ proveniat, difficile quidem fuerit inter tu aculeatam simpium genera, rnam secernere, quæ verè Leucacantham representet. tamen si demandus visqueque non esset, qui dixerit Leucacantham esse fortasse aculeatam illum Carduum, de quo in Acanthæ leuce dixerim, cuius folia albis quibusdam maculis depinguntur, unde illi nomen apud Italos est lacteus carduus, & apud alias nationes Maria carduus. Nam præterquam quod coniectura quadam dici posset, eam à maculis illis albicanis sibi Leucacanthæ nomen adinvenisse, radices etiam ipsius tum auratis, tum amaritudinis, est forma cyperinas non emulterat, consueti videntur. Sed hoc potius disputandum, quàm afferendi gratia proponimus: cum adhuc haud vlla nobis comperta sit Planta, quæ legitimam Leucacantham representet. Ceterum cum hæc Carduum, quem quidam Dioscoridis, alij Lactarium ab albis maculis vocant, in montem renovaverint, non ab eis sanè esse indicavimus, si eius historiam, & vires hic explicavimus. Est itaque Carduus hic, quem ego potius Asinum vocarem, quod eius pabulo Asini deleterentur, planta folia fundens magna, pinguis, per animum laciniata, & acutis, tenuibusque aculeis circumquaque stipata, quæ etiam lacteis plurimis reserpa maculis. Cautem profert bicubitalis, tricubitalisquæ, rotundum, spinis herentem, brachiaturumquæ, echinatis in summitate capitulis, quæ aeglate media florent cinare modo, floribus purpureis ac capillaceis, semine cardui simili paposula lanugine scærente. Radice nititur vtilida alte descendente, amaro sapore. Nascitur in campetribus, incultis locis, & a quibusdam quoque in hortis feritur. Radix exalcatij, asbergis, aperit, & attenuat. Radicis decoctum datur vtiliter potandum ad locinoris, & vesicis obstructiones, & remanens vrinæ: Quare confert hydropicis, lictericis, ac nephriticis. Idem vicit menses, tam potum, quàm in defensionibus adhibuit. Sunt qui radices pulverem addunt semiculi semine, & longi pipere momento, ex pessiana propinquant nutritibus, lacti augendo. Stillatitia foliorum aqua virtutum nonnulli ad lateris dolores, cui alij ut valentius quidam, feminis semidrachmam adjuvant. Leucacanthæ vires paucis posivixit Galenus lib. 8. simplicium medicamentorum, sic inquitur. Leucacanthæ, quidam autem polygonaton, alij ychiada nuncupant. Huius amara radix est, ac proinde incidit, & exlicat in tertio ordine: in calefaciendo autem ex primo est ordine. Adhuc quæ Græcis è alba spinâ Latini appellantur: Italilis, Bianca spinâ. Carduus vero Maria Italil appellatur Scardacchio del latte, & Scardaccio bianco: Germani Marien distel: Boemil, Ostropes: Poloni, Ostropes.

Ruel. lapsus.

10

20

30

50

Brasavoli error.

Leucacanthæ vires ex Gal.

Nomina.

TRAGACANTHA. CAP. XX.

50 **T**ragacanthæ radix lata, & ligno summo cepite nititur: vnde furculos humiles, & robustos, latissime fundit: in quibus minuta folia, multa, nonnunquam tenuia exoriuntur, quæ sub se spinas albas, rectas, & firmas occultunt. Est etiamnum tragacanthæ lacryma, quæ vulnerata radice manans, concrevit. Præstat pellucens, gracilissimè, lævis, sincera, & subdulcis. Cuius spiracula, vix gummi, obstruit. Huius increbuit vsus ad oculorum medicamenta, ad tussim, exasperatas fauces, retusas voces, cateratiquæ destillationes, cum melle in delinctu; subdita quoque lingue liquefit. In passo madefacta, drachma pondere bibitur, contra renum dolorem, & vesicæ: roriones, misfo cornu cerui vsfo, & cloto, aut scilli aluminis momento.

† Trib. addit. roribus a. fruentes.

a Cat. adu. i. alba.

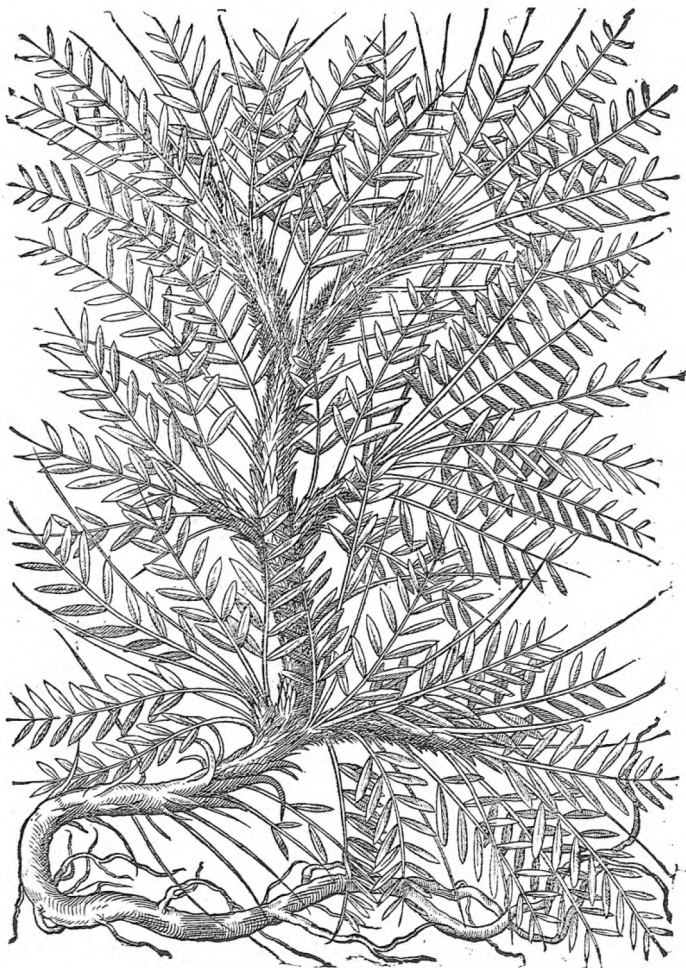
60 **T**ragacanthæ plantam, a qua effigiem, quam hic exhibemus, deprompsimus, iam pridem ad nos misit quidam: rei herba rite studiosus, qui illam attulerat ex Apulia Gargano monte. Ea certè est, quæ nullis prorsus notis a Dioscoridis historia distat, ut in eius pictura omnibus liquidò constare potest. Ceterum lacryma è vulnerata radice manans, quam seplarij vulgò vocant Gomma draganti, passim in officinis concretæ visitur è Creta, Asia, & Græcia aduèta. At non modo hæc (ut Dioscorides inquit) è vulnerata prius radice manas; sed etiam sponte (ut Theophrastus est auctor) ab ea cisso in latere cortice distillat. Sed hæc, quæ vixit, Monachi illi reverentè, qui in Mesuem commentarios ediderunt, veram esse Tragacanthæ lacrymam negant, quòd legitima lingue subdita facillè, Dioscoridis testimonio, colliquefat: hæc verò non lingue, cum lingue vsupposita adeò lenta, tenaxque euadat, admissa salina, ut nullo ferè temporis tractu dissolui liquariq; possit. Quæ quidem in re (pace eorum dixerim) toto cælo aberrant, ut qui Dioscoridis sententiam perperam acciperint. Si quidem Dioscorides non de sola lacryma lingue subdita, sed in eleganti cum melle conformata, aliud fieri scribit, cum inquit. Vixit eius ad oculorum medicamenta, ad tussim, exasperatas fauces, retusas voces, cæterasque destillationes, cum melle in delinctu:

Tragacanthæ consideratio.

Monachorū errorum.

linctū liquefitq; subiecta lingua. hęc Dioscorides. Ex quibus palam est voluisse Dioscoridem Tragacanthę lacrymam non solum, & per se tantum, sed in eclegmate cum melle paratam linguę esse subiciendam, ut in hismodi medicorum institutio-
 tione fieri adolet cum bechicis catapotis, & diatragantha trochiscis, quibus ipsa commiscetur. Quippe cum oporteat
 medicamenta, quibus aspera arteria, pulmo, ac pectus vntuersim expurgari debent, quadam temporis cōtunitate ore re-
 tenta, vel linguę subiecta censim, leniterq; liquecere, ut commodē in tracheam percolentur arteriam, voluit hic Dioscorides
 eclegmatis vjiam recta methodo describere. Nam si huiusmodi medicamenta denotentur, nihil prorsus proficerent, cum
 ita non in pectus & pulmones deferantur, sed in ventriculum. Huic & alia accedit ratio, quod si intellexisset Dioscorides la-
 crymam per se tantum linguę submitteendam, subiunxisset quidem, ut sui moris est, quibus in morbis id faciendum esset.
 quandoquidem planē absurdum videretur scribere, quod aliquod gummi linguę subiciatur, paulatimq; liquecere cogatur,
 ac cœnde silentio inuoluerē, quibus in morbis id faciendū. His itaque rationibus non modò rectē, meo quidem iudicio, intelli-
 gere potest voluisse Dioscoridem, eclegma, quod Tragacanthę lacrymam exceperit, linguę subiciendum esse, non ipsam tantum la-
 crymam; sed etiam Monachos in hoc, ut alias sepe, deceptos esse. In collyrijs oculorum addita Tragacanthę lacryma non
 solum humorum acrimoniam in oculis defluentium retundit, sed oculos quoque roborat, & longē magis adstringit, quā sar-

TRAGACANTHA.

ocolla. Quinetiam lacte macerata, & illita, oculorum vngues, & palpebrar: in pustulas, verrucis, & scabiem sanat. Valet ad pulmonum, pectoris, & tracheae arteriae morbos, & medetur eorum ulceribus. In summa pr: fiat Tragacanthae lachryma ad defluxiones omnes, in fauces, guttur, & pectus permeantes, & tussim excitantes, & praesertim in confectionibus adhaerita, quae linguae subiciuntur. Datur vtiliter exulceratis renibus. Auxiliatur quoque dysentericis, quae resta fuerit, tum ex vino cydoniarum potatum clysmate infusa. In summa ubi leuigare, ol: tundere, & reprimere opus est, praestantissimum semper fuerit medicamentum. Tragacanthae vires scriptas reliquit Galenus lib. 8. simplicium medicamentorum, his paucis verbis. Tragacantha (similem gummi vim obtinet, emplasticae quantam, & acrimoniam hebetiorem (legunt aliqui, quae acrimoniam obtundit.) Et sane similiter illi defaecat. *Tragacantha* sic Graecis, ut etiam Latine, & Italice, Tragacantha vocatur: Arabice, Chitra, Itica, Chateth, Alcuted, seu Alathaha: Germanic, Dragant: Hispanice, Alquetra.

Tragacanthae vires ex Gal.

Nomina.

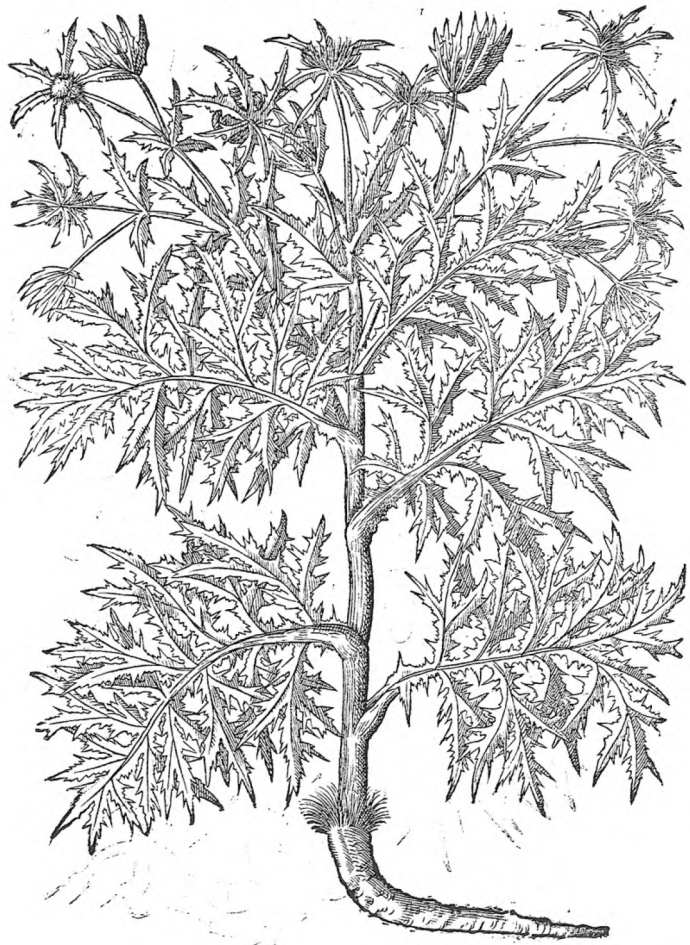
10

ERYNGIVM. CAP. XXI.

Eryngion aculeatarum generis, cuius folia in principio, sale condita, in cibos recipiuntur. Lata autem sunt, & extremo ambitu aspera, gustu aromatica, sed ubi adoleuerunt, circa complures caulium eminentias in spinas aculeantur. in quorum summitatibus globosa capitula, durarum, acutissima

a 5079 ardy
at. Hic. H. 11. 11.
ita meum, sed

ERYNGIVM MONTANVM.

rumque

Cor. addit.
 Eryngii
 Meum. &
 Carac. Eryngii
 Lucrata. & n.
 romana.
 Eryngii consi-
 deratio.

rumque spinarum ambitu stellatim circumvallantur, quorum colos aliis viridis, aliis albus, interdum
 cœruleus inuenitur. Radix oblonga, lara, foris nigra, internè candida, pollicis crassitudine, odorata.
 Nascitur in asperis, & campestribus. Vim habet callictoriam. Pota menses, & vrinæ pellit, tormina, in-
 flationesque discutit; contra iocinerum vitia, serpentium morsus, & hausta venena, cum vino prodest;
 bibitur aduersus plurima, cum seminis pallinacæ drachma vna appensâ, illitave, tubercula discutere
 proditur. Pota cum hydromelite radix, opithoronis, & comitialibus medetur.

Longè quidem aberrant seplastarij Senenses in Eryngij cognitione, utpote qui pro Eryngij radicibus assument aculeate
 cuiusdam sitis radices, quam Cacatreppola, vulgo vocant. Hinc error omnibus facile deprehenditur, quod nulla pe-
 nitus illius planta nota eringio respondeat. Legumum Eryngium, quod, meo iudicio, Dioscoridis descriptioni nihil refere- 10
 tur, & cuius hic imaginem appinximus, frequens inuenitur in compluribus Italie locis, nullis reclamantibus notis. Est & E-
 ryngium marinum, quo v. eneta litora vndique referta spectantur. Assurgit hoc folijs altero latioribus, circinato ambitu spinosis;
 radicibus longioribus, mollioribusque, saccharo asseruandis longè magis idoneis, quàm alterius. Huius tamen si non meminerit
 Dioscorides; Plinius tamen lib. 22. cap. 7. vtriusque historiam tradidit. Quo fit, ut eorum sententiam minimè probauerim,
 qui Eryngium marinum Crocodilium esse existimant, ut in croc. dilij mentione superius diximus. Sunt & qui credant, Eryn-

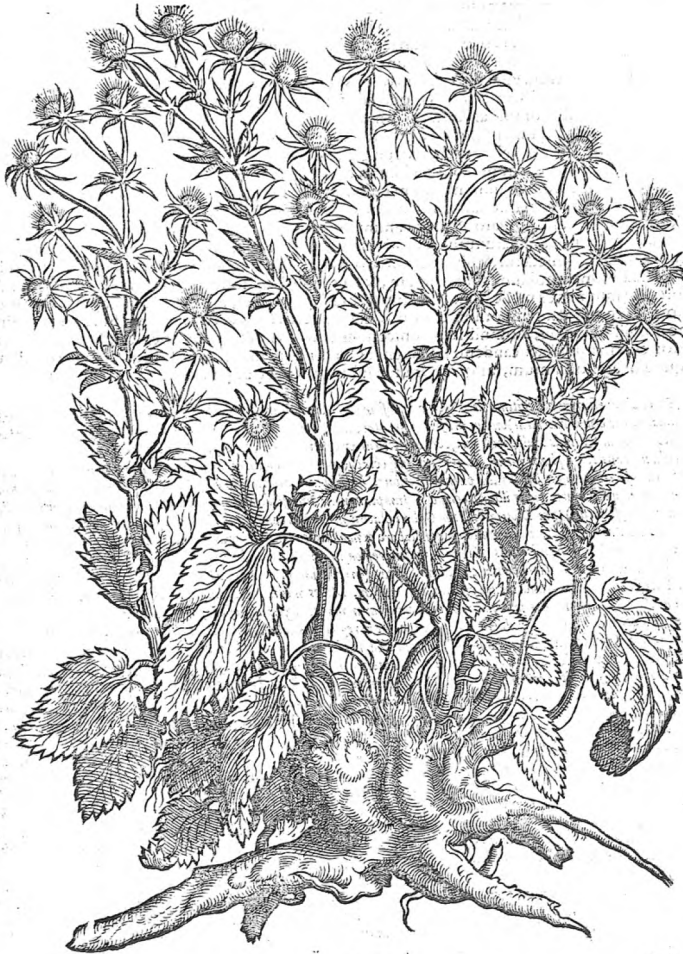
Quorundam
 errores.

ERYNGIUM MARINUM.

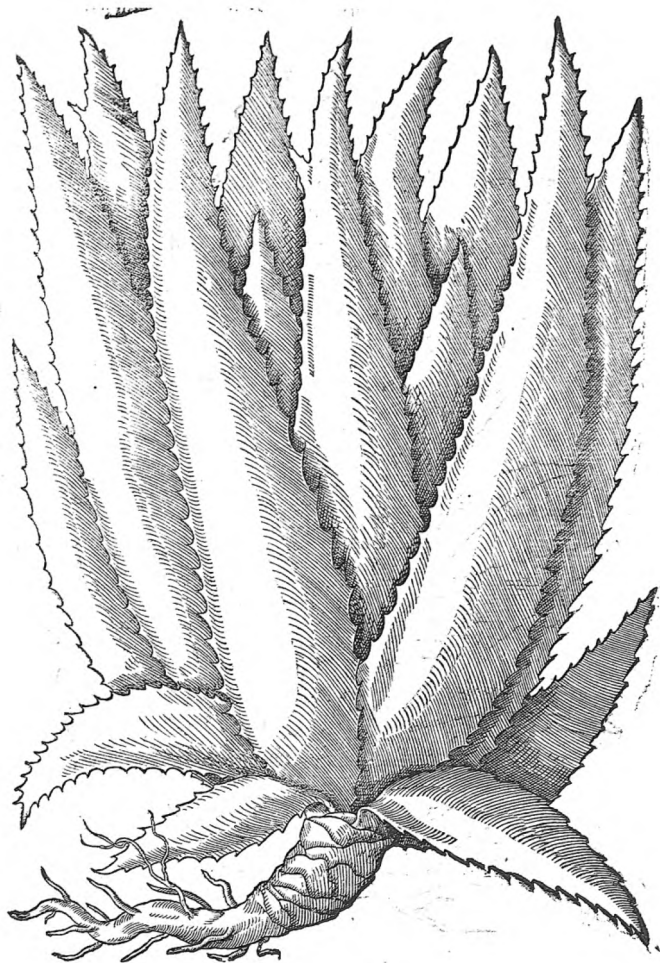

gium Mauritanis à Secacul non differre. Veruntamen ij quoque hallucinantur: nam cum Serapio in capite de Secacul, neque Dioscoridem, neque Galenum citet, quos maxime in simplici historia sequitur, quoniamque dicta bona fide refert, sed tantum sui generis auctoribus nitatur, clarissimum prabet indicium, Secacul diversum fuisse, & plantam Græcis incongnitam. Siquidem si pro eryngio Secacul scripsisset Serapio, ei sane non fuisset opus, paulo inferius de eryngio tractare ex Dioscoridis, & Galeni sententia, magno virium & notarum discrimine. Re autem vera Secacul radix est Indica. Hoc enim testatur Auenenna lib. quinto, ubi sic habet: Secacul sunt radices Zingiberi similes, quæ conebuntur ex India, & sit ex eis, cum sunt recentes, conditum in loco suo, apud nos autem humectantur in primis in aqua calida. Quæ etiam ad usum Serapioni, de eo pariter scribuntur, ubi de pluribus saccharo, & melle asseruans egit. Quamobrem non parum falluntur, qui Secacul ab eryngio secernere nescientes, Eryngij radices tum saccharo, tum melle affruatas teneris infelicitè commiscunt auxilijs, ut qui ederint, fortiores, salacioresq; reddantur. Quippe hac facultate Eryngium prestare nusquam hactenus apud Dioscoricum, & Galenum mihi reperire licuit, qua tamen pollere Secacul memoria produerunt Arabes. Caterum animaduertendum est Serapionem Aster Atticum, siue Bubonium cum eryngio confudisse, stellarum similitudine deceptum, qua cereuleo colore scinnicem emulatur: & si qua Bubonio insunt, nullis aculeis horreant. Eryngij radicem decoctum expedit Iocinoris, &

ERINGIVM PLANVM.

ALOE SINE FLORIBVS.

10 *pitca utilis est, expurgans humiditatem . Ommino autem sic affectis accessio nauseae plus aut minus adest . Euacuatio igitur
 affligentis humoris per solam aloen contingit, que purgatoriam vim non fortem habet ; sed ut ea, quae circa aluum sunt,
 que etiam contingit, purgare possit . Et si aliquando ampliori pondere exhibetur, usque ad locos circa hepar descendit,
 non tamen totus corpori purgatoria aloes existit . Ceterum ex his quae ei admiscentur, mastiche ut stomacho commoda
 & odora, & quae medicamentariam aloes vim frangere queat, admiscetur . Cinnamonum rei ò eadem gratia, & praeterea
 quod tenuissimarum partium est, ut aperire ventris meatus possit, extergereq; ac attenuare, si quid viscosum aut crassum in
 humoribus seruat . Crassos enim humores ob purgatoria facultatis imbecillitatem, aloë trahere non potest . Quapropter
 biliosorum ventris affectionem optimum pharmacum, est, adeo ut in uno die sepe multos stomachicos creditos perferat .
 Inuat autem & bos, & alios omnes affectus ex vitiatis humoribus ortos, cinnamomum admistum: utpote quod alterantem
 habet facultatem vitiosarum qualitatum in id quod secundum naturam habet . Haecenus de aloë ex Galeno locis citatis .
 Deicit Aloë (ut Mesues auctor est) non modo bilem : sed & pituitam ipsam . Caput, uentriculumque mundat, quorum
 etiam cruciatibus maxime succurrit . Inflammato, situantiq; bilis redundantia uentriculo auxilio est . Quotidianus eius
 usus a moriiferis morbis tuetur . Vindicata a putredine, addita myrrha, non modo uiuentium ; sed etiam defunctorum
 corpora*

Ex Mesue.

corpora

corpore . Cum draconis sanguine , & myrrha ulcera contumacia sanat , quòd sine morfu aliquo exiccare possit . Census omnes , intellectumque acut , iecur ab infarctu purgat , & regio morbo medetur . Hemorrhoidibus tamen , ac ceteris sedis inflammationibus nocet : quamobrem ijs ab eius assumptione abstinendum est , qui aliquam in illis partibus noxam patiuntur . hæc Mesues . Cæterum necat Aloe ventris tineas ex lacte , vel melle sumpta : aut umbilicotenus apposita , bubalo felis , & aceto subacta . Planta , quæ Grecis ἀλό Latinis etiam Aloe vocatur : Mauritanis , Saber , Paber , siue Sabar : Italis , Aloe : Germanis , Alepatic , & Bitter aloes : Hispanis , Hierna baboza : Gallis , Aloes seu Terroquet : Boemis , Aloe .

Nomina.

A. Liban.

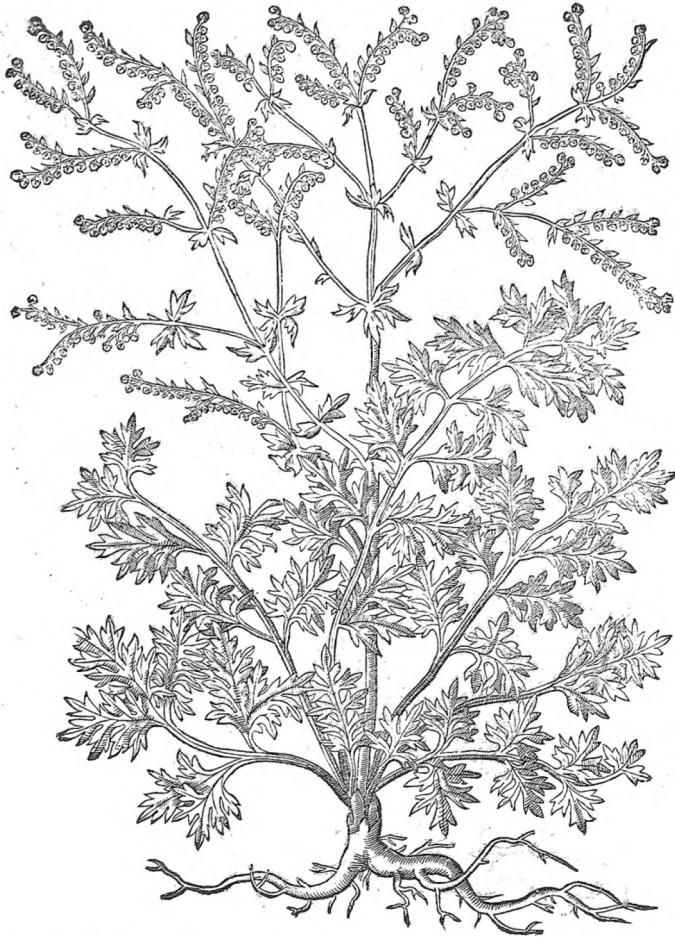
ABSINTHIUM.

CAP. XXIII.

a. Cist. addit.
b. sicut Meis,
& Cist.

Absinthium, aliqui bathypicron, herba vulgò cognita. Præstantius in Ponto^a, & Cappadocia, in monte Tauro nascitur. Vim habet calfaciendi, & adstringendi. Bilem expurgat, quæ & stomacho, & ventri inhæsit: urinam cit, & crapulam præsumptum arceat. ad inflationes ventris, & stomachi dolores prodest, cum fefeli,^b & nardo Gallico potum: fastidia discutit, & arquatos sanat. madefacti dilutum, aut decocti ius, quotidie tribus cyathis haustum: menses cit potum, aut cum melle appositum. Contra fungorum strangulationes conuenienter ex aceto bibitur: aduerfatur ixiæ venenis cum uino: item cicuræ, & muris aranei morfibus, & draconi marino. Anginæ cocti melle, et nitro perunguntur, & epinyctides ex aqua. Ad fugillata, & oculorum caligines, ex melle illinitur: item auribus, si manat fanics.

ABSINTHIUM.

fanes. Dentium, auriumque dolores decoctum vaporis suffitu compescit. Decoctum in passo dolētibus oculis oblinitur: item præcordijs, & iecinēri, tritum cum cerato cyprino: stomacho quoque longa ualitudine laboranti cum rosaceo: cum ficis autem, aceto, & loliacea farina, aquę inter cutem, liqno si que subuenit. Vinum ex eo fit, quod absinthien uocant, præsertim in Propontide, & Thracia, quoad antè dicta utuntur, cum febris carent: alioquin in æstate p:opinant, & acceptam huic uino incoluntatem referunt. In partum arcis absinthium, uentes ab erodentium inariâ uindicat: culices ex oleo perunctum abigit, & à corpore arcei; atramentum librariū diluto eius temperatum, litteras à murii erosione tuetur. Existimatur liquamentum eosdem præstare effectus: at tamen potio nibus improbat, quoniam stomachum malè habet, & capitis ciet dolorem. Sunt qui coctā amarca, liquamentū adulterant.

† Orb. legie
tantum. Sep.

A. libanum var. maritimum.

ABSINTHIUM MARINUM.

CAP. XXIII

† f
a Mei, aona
fidet xpi in
muras spoy
yudas. i. aica
ridas & lum
bricos rotun
dos
b Mei. addit.
uicor. . . le
uiter.
Cin. addit.
in xaxad
lia.

† f **A**bsinthium maritimum, quod aliqui Seriphium vocant, } copiosissimum in Tauro monte, juxta
Cappadociam, & in Taphorisi Aegypti gignitur: quo Isiaci pro oliuæ ramo utuntur. Herba
est tenuis, abrotoni parvi similitudine, repleta minutulis seminibus, subamara, stomacho inimica. Ea
grauiter olet, & cum quadam calfactione adstringit. Per se se, aut cum oryza cocta, interaneorum
animalia, teretesq; uineas, adiecto melle enecat. alium^b leuigat: cum edulio autem, vel lenticula deco
gnatur: quo Gallia alpius finitima scater. Id patrio nomine Santonicum uocant, regionis, in qua na
Eadem quæ seriphium potest.